

HET DRIESPAN SLAAGT

DOOR FRANCINA

G. F. CALLENBACH N.V. NIJKERK

**HET DRIESPAN
SLAAGT**

MET TEKENINGEN VAN FRED. REITMANN

HET DRIESPAN SLAAGT

DOOR FRANCINA

TWEEDE DRUK

G. F. CALLENBACH N.V. - UITGEVER - NIJKERK

1. HEIN DE WIT

't Was een sombere, natte najaarsdag.
Van de vroege morgen af had het geregend, al
maar geregend.

„'t Is nog geen minuut droog geweest,” zeiden de mensen.
Met een verveeld gezicht stond Hein de Wit voor het raam
en keek naar buiten.

Een kleine, ineengedrongen gestalte, 't hoofd wat diep
tussen de schouders, een mager, bleek gezicht.

Zó zag Hein de Wit er uit.

Maar als men hem in de ogen keek, die vriendelijk en
verstandig waren, dan vergat men het overige.

Nu keek hij verveeld en ook wat verdrietig. En daar was
ook wel reden voor.

Ruim vier maanden geleden had Hein het M.U.L.O.-
diploma gehaald.

Vol vreugde was hij thuis gekomen, en vader en moeder
hadden van harte in die vreugde gedeeld.

„En nu een baantje op een kantoor,” had hij 's avonds
vrolijk gezegd.

„Dat zal wel zo dadelijk niet gaan, Hein,” had vader ge-
waarschuid. „Er lopen massa's jongens en meisjes zon-
der. 'k Heb wel over je met den directeur van mijn kan-
toor gesproken, maar bij ons is er voorlopig niemand
nodig. Enfin, je schrijft maar op iedere advertentie die je
ziet.”

En natuurlijk, dat had Hein trouw gedaan. Hij wist het
al niet meer hoeveel brieven hij wel geschreven had. Op
de meeste kreeg hij geen antwoord. En als 't eens een
enkele keer gebeurde, dat hij opgeroepen werd, dan had
hij toch de betrekking niet gekregen. En de jongen kòn
niet buiten werk. Hij kon toch heel de dag niet zitten
lezen?

Toen in September de avondschole weer begonnen, had
vader hem er heen gestuurd.

„Begin maar alvast met talen en boekhouden, jongen,

dat komt je in ieder geval te pas.”

Soms, als Hein er niet bij was, zei moeder wel eens:

„Zouden we niet eens proberen of we voor Hein een ander baantje kunnen krijgen, man? 't Kan wel zo lang duren, eer hij een plekje op een kantoor krijgt.”

„Ja, dat is wel zo,” stemde vader dan toe, „maar 't is toch de enige oplossing. Voor handenarbeid is onze jongen niet zo erg geschikt. En bovendien zijn daar ook jongens te over voor. Kom, we moeten maar moed houden. Eens zal 't toch wel lukken.”

't Begon donker in de straat te worden en er kwam ook bijna niemand voorbij.

Juist toen Hein zich van 't raam afkeerde, kwam moeder de kamer binnen.

„Zo Hein, sta je daar nog in 't donker? Toe, trek de gordijnen eens dicht, dan draai ik het licht aan. 't Is nu binnen beter dan buiten.”

Zonder iets te zeggen deed Hein wat hem gevraagd werd. Toen ging hij bij de tafel zitten en moeder schonk een kopje thee voor hen beiden in.

Met de ene hand onder 't hoofd, zat Hein voor zich uit te kijken.

„Heb je niets meer te doen, jongen? Is je werk voor de avondschool al klaar?”

„Ja Moeder, alles.”

Een luid geklepper aan de brievenbus verbrak de stilte: „Daar is Thea,” glimlachte moeder. „Doe haar eens gauw open, Hein, ze zal ook wel nat zijn.”

De jongen was al opgesprongen.

Even later kwam er een tienjarig meisje de kamer in.

„Dag Moeder, ik ben zo nat.”

„Dat zie ik,” lachte moeder. „Gauw, de kamer uit en één twee drie je natte spullen in de gang hangen. Dan mag je binnen komen.”

„En krijg ik dan alstublieft een kopje thee?”

„Ja, dat krijg je ook. Vlug maar.”

Toen Thea zich met een plof in 't lage stoeltje bij de haard liet vallen, stond 't kopje thee al voor haar klaar.

Met langzame slokjes dronk ze 't leeg.

„Heb je veel huiswerk, Thea?”

„Ja, Moeder, bah. En zulke nare sommen. Help je me er mee, Hein?”

„Ja, dat is goed. Laat ze maar eens kijken.”

Weldra zaten Hein en Thea over de boeken gebogen.

„Gelukkig, dat hij weer wat te doen heeft,” dacht moeder, terwijl ze de kamer uitging.

Om zes uur kwam vader van het kantoor.

Als een natte poedel stond hij in de gang en schudde zich af.

„'k Zal maar niet vragen of 't nog regent!” riep moeder uit de keuken, waar ze met het avondeten bezig was.

„Dat is maar goed ook. Anders duwde ik je vast mijn natte regenjas in je gezicht.”

„En daar heb ik respect voor.”

„Dat dacht ik ook,” zei vader, terwijl hij de keuken binnenkwam.

Plotseling keek moeder op van 't werk waarmee ze bezig was.

„Wat kijk je blij, man. Is er wat?”

„Ja Moeder, er is een plaats als jongste bediende bij ons opengekomen. Na het eten zal ik met Hein spreken.”

„O man, wat een geluk. Zou Hein het baantje krijgen?”

„'k Denk het wel, Moeder. De directeur liet me daarstraks bij zich roepen en heeft gezegd, dat ik Hein morgen maar eens bij hem moet sturen. Hij wil eerst eens met hem praten.”

Aan de maaltijd heerste een gezellige toon.

Af en toe wisselden vader en moeder een blik van verstandhouding en zagen dan weer eens naar Hein.

't Was alsof de jongen voelde, dat er iets bijzonders was. En toen vader na het eten zei: „Hein, ik moet eens met je praten,” legde hij direct, doch zonder verwondering, zijn boek neer.

„Weet u een baantje voor me, Vader?” vroeg hij gretig.

't Ontroerde vader even. Zó verlangde de jongen dus naar werk, dat zijn eerste gedachte daaraan was.

„'k Hoop het, Hein. Er is bij mij op 't kantoor plaats voor een jongsten bediende. Mijnheer Reekers heeft gezegd,

dat je maar eens komen moet. Hij wil eerst eens met je praten."

„Wanneer moet ik komen, Vader?"

Morgenmiddag tussen drie en vier uur."

„Is 't moeilijk werk, Vader? Zou ik het kunnen?"

„Ja Hein, daar kun je gerust op wezen. Ik weet zeker, dat je voor het werk, dat er van je verlangd wordt, genoeg geleerd hebt. En dat je al bezig bent met de talen en boekhouding, zal je tot aanbeveling strekken. En Hein, bedenk eens, het geld, dat die lessen kosten, kun je dan zelf op kantoor verdienen. Lijkt het je niet prettig, dat je al dadelijk iets gaat verdienen?"

„Nou, Vader, en of. O, ik wil zo graag. Als mijnheer Reekers mij nu maar neemt."

„Dat hoop ik ook, jongen en ik geloof het wel ook. Met Gods hulp kun je dan een goed kantoorbediende worden. 'k Ben zelf ook mijn hele leven op kantoor geweest en 'k heb er nooit spijt van gehad. En dan — er is niets toevalligs, Hein. Waar we ook zijn, op kantoor of in de werkplaats, als we onze taak naar Gods wil volbrengen, dan zal Hij onze arbeid zegenen."

Moeder had al die tijd zwijgend toegelisterd.

Nu streek ze Hein even langs het haar.

„Wat zeg je van onzen oudste, Vader? We kunnen nu toch zien dat we een groten zoon krijgen."

Een kwartiertje later zocht Hein zijn slaapkamertje op. Verbeelde hij het zich of wàs de avondgroet van vader en moeder ernstiger dan anders?

2. GEPLAATST

Mijnheer Reekers verwacht je om drie uur, Hein," zei vader, toen hij de volgende middag thuiskwam.

„Ja, Vader."

„Hij zal je, denk ik, wel een en ander vragen, maar dat

geeft niet. Als je netjes en beleefd antwoordt, komt de zaak best in orde."

„Moet ik er alleen heen, Vader?"

„Natuurlijk, Hein. Maar wat zou dat? 'k Zal wel naar je uitkijken, hoor."

Hein was ongewoon stil in de paar uren, die er nog verlopen moesten eer het drie uur was. Hij trachtte zichzelf wijs te maken, dat het toch wel fijn was, dat hij alleen naar den directeur moest. Laatst was er een jongen van school met zijn moeder op een betrekking uit geweest. Nee, dan stond het toch veel beter als je alleen ging. Maar ondanks deze gedachten voelde Hein zich toch niet erg op zijn gemak.

Om halfdrie zei moeder: „'k Zou mijn Zondagse pak maar even aan doen, Hein, en dan meteen maar gaan."

't Was goed dat moeder het zei, want Hein zou stellig in zijn daagse plunje gegaan zijn. Vlug ging hij naar boven. Zijn daagse kleren trok hij uit en legde ze op zijn bed. Toen nam hij zijn beste pak uit de kast, en even later kwam hij netjes aangekleed beneden.

Moeder bekeek hem van top tot teen en knikte toen goedkeurend.

„Zo is 't goed, Hein, ga nu maar. En niet verlegen zijn, hoor."

't Was geen overbodige waarschuwing. Moeder wist wel, dat haar jongen onder vreemden zich niet zo gemakkelijk gaf.

„Welnee, Moeder," antwoordde Hein.

Toen stapte hij de deur uit. Moeder liet hem uit en bleef hem nog even nakijken. 't Was nog een aardig eindje naar 't grote bankgebouw, waar mijnheer De Wit werkte. Zeker wel twintig minuten lopen. Wie weet, misschien kreeg hij wel een fiets, als hij er kwam, dacht Hein. Maar nee, dat zou toch wel zo gauw niet gebeuren.

Hein stapte flink door en spoedig kreeg hij nu 't grote kantoorgebouw in 't gezicht. Onwillekeurig vertraagde de jongen zijn passen. Hè, hij zag er toch wel een beetje

tegen op. Doch toen hij even later in de vestibule tegenover den portier stond, hield hij zich flink.

„Wat was er van je dienst, vriendje?” vroeg de man.

„Ik moest bij den directeur komen,” antwoordde Hein.

„Zo, dan ben jij zeker Hein de Wit?”

„Ja, mijnheer.”

„Zeg maar Jansen tegen me, jongen. Dat zeggen ze hier allemaal. Wacht nu een ogenblikje, dan zal ik gaan zeggen, dat je er bent,” en tegelijk verdween de portier door een van de vele deuren, die in de vestibule uitkwamen.

Even later kwam hij terug. Maar niet alleen. Achter hem zag Hein het vriendelijk gezicht van zijn vader.

„Zo Hein, ben je daar?” begroette vader hem. „Je hebt goed op je tijd gepast, hoor. Kom nu maar mee, we mogen mijnheer Reekers niet laten wachten.”

„Ja Vader,” en meteen volgde Hein zijn vader een lange gang in. Verschillende deuren liepen ze voorbij, maar voor een van de achterste bleven ze staan.

„Hier is het, Hein. Nu flink zijn, hoor,” moedigde vader nog eens aan.

Toen tikte hij.

„Binnen,” klonk een stem.

Vader opende de deur en trad binnen.

„Mijnheer, hier breng ik u mijn zoon. U wilt hem spreken?”

„Ja, dank je, De Wit. Laat den jongen binnenkomen.”

Vader gaf Hein een zacht duwtje in de rug en trok toen de deur achter hem dicht.

Met de pet in de hand, bleef Hein bij de deur staan.

Even gleed er een vlugge blik langs de gestalte van den jongen.

„Kom eens naderbij, vriendje en vertel me eens, hoe je heet,” zei mijnheer Reekers toen.

Hij liep tot bij het bureau van den directeur.

„Hein de Wit, mijnheer,” antwoordde hij.

„Zo, Hein, je vader heeft me verteld, dat je hier graag jongste bediende wilt worden. Is dat zo?”

„Ja mijnheer, alstublieft.”

„Nu, misschien gebeurt het ook wel. Maar eerst wil ik wel eens zien, wat je alzo kunt. Ga maar aan de tafel zitten en maak die optellingen, die daar liggen. Dan moet je deze brief overschrijven en daarna drie zinnen in het Frans, Duits en Engels vertalen. Zie maar eens, wat je er van terecht brengt.”

Hein nam plaats aan de tafel. Eerst was hij wat zenuwachtig, maar toen hij eenmaal bezig was, viel dat

wel mee. Gelukkig kon hij alles, wat mijnheer hem had opgegeven.

Toen 't klaar was, kuchte hij eens.

Glimlachend keek mijnheer op.

„Dacht je, dat ik je vergeten had? Dat is toch niet zo, hoor. Laat me je werk maar eens zien.”

Terwijl Hein in spanning bij het bureau stond, keek de directeur het werk na. Af en toe knikte hij goedkeurend.

„In orde, vriendje,” wendde hij zich toen tot Hein. „Je kunt tegen je vader zeggen, dat je hier de eerste November kunt beginnen. k Zal je vijftien gulden per maand geven. Als ik er niets meer van hoor, reken ik dus op je. Dag Hein,” en meteen boog mijnheer zich weer over zijn werk.

„Dag mijnheer,” en voor Hein eigenlijk goed wist wat er gebeurd was, liep hij al weer buiten.

Vader had hij niet meer gezien.

Maar hij haastte zich naar huis, naar moeder, om haar zo spoedig mogelijk het goede nieuws te kunnen vertellen.

3. EEN FIJNE MIDDAG

Diezelfde avond kwam Hein opgewonden uit de avondschool thuis.

„Vader,” was zijn eerste vraag, „zijn er bij u op het kantoor nog twee jongens?”

„Ja Hein, er zijn drie afdelingen bij ons en iedere afdeling heeft zijn eigen jongsten bediende. Op mijn afdeling is Henk Bouters en jij komt in de plaats van Willem Versteeg. Maar hoe die andere jongen heet, weet ik heus niet.”

„Piet Roem, Vader.”

„Ja, dat is waar ook. Je hebt gelijk. Maar hoe heb jij dat zo gauw ontdekt?”

„Ze gaan bij mij op de avondschoon, Vader. En toen ik

vertelde, welke betrekking ik gekregen had, kwam het meteen uit, dat zij ook op de Bank werken."

„Dat is leuk voor je, Hein," vond moeder. „Dan ken je alvast een paar mensen, als je naar je nieuwe werkkring gaat."

„En dan nog wel collega's," schertste vader. „'t Kan niet mooier, hè jongen?"

„'k Wou, dat het alvast maar zo ver was," zei Hein.

„O, dat gaat vlug genoeg. Nog ruim een week en 't is 1 November."

Toch was het Hein alsof die week voortkroop. Maar eindelijk was 't dan Zaterdag.

En alsof 't zo wezen moest, 't was een stralende herfstdag.

„Weet je wat, jongen," zei vader na het eten. „Ga jij eens gauw in de buurt een karretje voor je huren. Dan maken we samen een flinke fietstocht."

Dat liet Hein zich geen tweemaal zeggen. Eer 't een half uur later was, peddelden ze samen langs de stille landwegen, gekoesterd door de herfstzon.

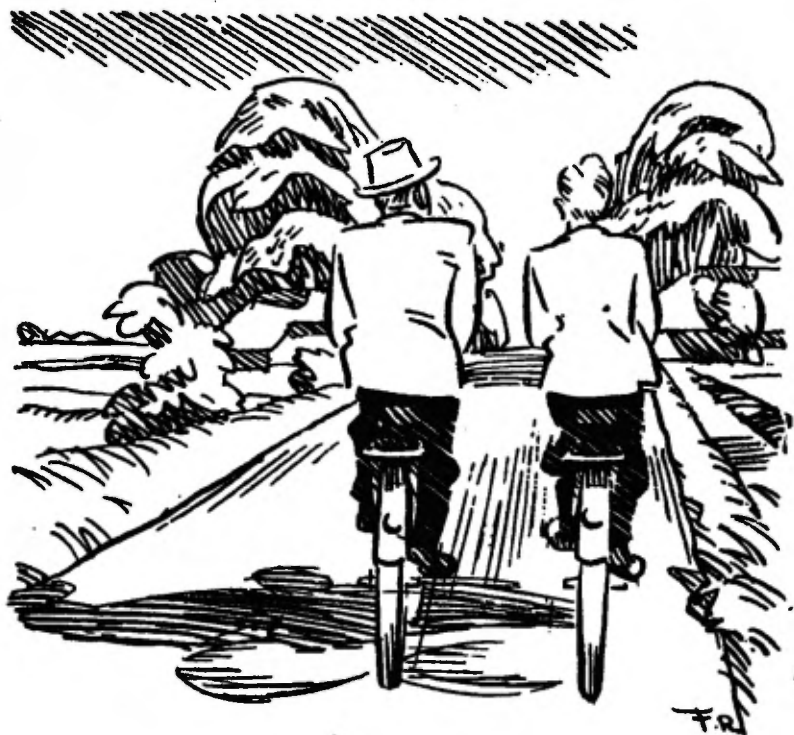
't Werd een heerlijke middag. Onderweg, in een heel stil buitencafé'tje, stapten ze af en dronken samen een kopje thee. Ze zaten al een heel poosje, zonder dat vader iets zei. En ook Hein zat stil voor zich uit te kijken over de wijde landen.

Maar plotseling verbrak vader het stilzwijgen.

„Hein," begon hij, „over twee dagen zitten we niet zo rustig. Dan ben ik druk aan het werk en jij bent dan ook op 't kantoor, jongen. Zie je er niet een beetje tegenop, Hein?"

„Soms wel, Vader," antwoordde Hein eerlijk, „maar toch vind ik het wel prettig ook. En u hebt toch gezegd, dat ik het werk best kan?"

„Zeker Hein, dat heb ik ook en dat is ook zo. Maar dat is eigenlijk niet wat ik bedoelde. Kijk, je krijgt op kantoor een heel ander leven dan je op school gewend bent. Op zo'n groot kantoor als 't bij ons is zijn allerlei mensen. En Hein, — 't zijn lang niet allemaal mensen, die, zoals wij,

in God geloven. Je zult soms heel andere dingen te horen krijgen, dan je thuis gewend bent. Daarom heb ik er wel eens tegenop gezien, je op 't kantoor te brengen. Maar, weet je, overal in 't leven zijn gevaren. En als je trouw je plicht doet, en je niet schaamt er voor uit te komen, dat je een Christen wilt zijn, dan kan het niet anders of het zal goed gaan. Misschien zul je het er wel eens moeilijk door hebben, maar je weet wáár je hulp kunt krijgen voor alle moeilijkheden, nietwaar jongen?"
„Ja, Vader.”

„Dan is 't goed, Hein. En nu verder niet tobben, hoor. Als er zich dingen voordoen, waar je geen raad mee weet, dan kom je er mee bij mij. Ik wil je altijd graag helpen en raden. En nu — voorwaarts, mars.”

Meteen sprong vader overeind. En nog voor Hein zijn fiets gegrepen had, was vader al een eind weggereden.

Lachend keek hij achterom.

„Hoe is 't, Hein? Je wilt toch geen achterblijver worden?”

Hein trapte wat hij kon. Spoedig had hij zijn vader ingehaald en terwijl hij hem voorbijfietste, riep hij:

„Nee Vader, een hoogvlieger, maar 'k heb geen vlieg-machine.”

't Werd een onvergetelijke middag voor Hein.

Toen hij reeds lang op 't kantoor zat, dacht hij er nog dikwijls met genoegen aan terug. En ook het gesprek met vader zou hij niet licht vergeten.

4. EEN GOED BEGIN

De 1ste November werd Hein 's morgens veel vroeger wakker dan hij gewend was. En zijn eerste gedachte was aan 't kantoor. Nu was het zover. Straks zou hij er heen gaan. Met open ogen lag Hein voor zich uit te staren en te denken aan al het vreemde, dat hem vandaag wachtte. Hu, 't was toch wel een beetje griezelig, als je voor 't eerst in betrekking ging. Maar kom, hij moest flink zijn. Vader had gezegd, dat het hem heus wel mee zou vallen. Hein rekte zich nog eens even en keek toen op 't kleine klokje, dat naast zijn bed stond. Al zeven uur? Meteen stond hij naast zijn ledikant. Toen hij bezig was zich te wassen, kwam moeder om een hoekje kijken. „Al op, Hein? Dan is 't goed. Als je klaar bent, kom je maar naar beneden.”

Hein beloofde het. Doch voor hij zijn kamertje verliet, knielde hij voor zijn ledikant neer. Ernstiger dan op andere dagen deed hij zijn morgengebed.

Om acht uur zat 't gezin aan 't ontbijt.

't Scheen wel, alsof Hein moeite met zijn boterhammen had. Ze gingen niet zo vlot naar binnen als moeder van hem gewend was.

„Toe Hein, zó moet je niet beginnen,” zei moeder, terwijl ze hem nog een boterham op zijn bord schoof, „je moet goed eten, jongen.”

„Hij is bang omdat hij naar kantoor moet,” lachte Thea.

„Wacht jij je beurt maar af, juffie. Jouw tijd komt ook wel eens,” zei vader.

„Kom kinderen, zijn jullie klaar? 't Wordt tijd voor Thea om naar school te gaan,” waarschuwde moeder.

Dat was voor Hein een welkome afleiding.

't Was waar, hij zag tegen de verandering op, die er voor hem ging beginnen.

Toen vader na 't ontbijt uit de bijbel voorlas, probeerde hij er wel naar te luisteren. Maar telkens zwierven zijn gedachten weg. Doch onder 't danken schrikte hij plotse-ling op, toen vader vroeg of de Heere deze dag in 't bij-zonder met Hein wilde zijn, nu hij voor 't eerst in be-trekking ging.

En nu bad Hein ernstig en met volle aandacht mee. . . .

Om halfnegen stapte Thea, met een „dag vader, dag moe-der, daaag Heintje,” de deur uit.

Toen ze vertrokken was, zei vader: „Nu Hein, dan gaan wij ook maar.”

„Gaat u dan niet op de fiets, Vader?”

„Nee jongen, voor deze eerste keer ga ik met jou samen.”

„En ik denk de hele morgen aan je, Hein,” zei moeder.

Toen vader en Hein vertrokken, liet moeder hen uit.

In de open deur bleef ze hen nog even nakijken.

Daar ging haar oudste het leven in. En als vanzelf steeg de stille bede uit haar hart: „O God, geleid en bescherm hem.”

't Was voor Hein een vreemde morgen. Om negen uur

had vader hem voorgesteld aan den chef van de afdeling, waar hij geplaatst werd.

„Zo vriendje,” had mijnheer Van der Laan gezegd, „ben jij onze nieuwe bediende? Nu jongen, als ik over jou niet te klagen heb, zul jij over mij geen klagen hebben. Begrepen?”

„Ja, mijnheer,” had Hein geantwoord.

Toen was hij gaan zitten op de plaats, die mijnheer hem aanwees. Daar lag een lange lijst met namen en adressen gereed. Er naast een hele stapel enveloppen.

„Begin hier maar eens mee, Hein,” zei de chef. „Mijnheer Reekers heeft me gezegd, dat je netjes schrijven kunt, dus is dit een mooi werkje voor je. Als je er mee klaar bent, heb ik wel weer wat anders.”

Zonder op de andere klerken, die in de zaal werkten, te letten, begon Hein vol ijver aan het hem opgedragen werk. De morgen was al een heel eind op streek, toen hij er mee klaar was.

Juist wilde hij naar mijnheer Van der Laan toegaan, toen deze zijn kant uitkeek.

„Ben je klaar, Hein? Blijf daar maar. Ik kom bij je.”

Even later stond mijnheer bij Hein's lessenaar en keek zijn werk na.

„'t Ziet er netjes uit, Hein,” prees hij. „Kijk, nu heb ik nog een ander werkje voor je,” en mijnheer gaf hem lijsten, waarop lange optellingen gemaakt moesten worden. En ook dit ging hem vlot van de hand.

Toen hij midden in een optelling was, werd hij gestoord, doordat alle bedienden van hun plaatsen opstonden.

Verwonderd keek hij op.

„'t Is twaalf uur, Hein,” zei mijnheer Van der Laan, „je kunt nu ophouden. Vanmiddag gaan we verder.”

Zo gauw hij kon, spoedde Hein zich naar de uitgang. Daar zou hij vast vader wel vinden. En ja, 't was zo. In de vestibule stond mijnheer De Wit op zijn jongen te wachten.

„En hoe is 't gegaan?” vroeg hij, zodra ze buiten waren.

„O Vader, ik vind het prettig. En 't was zo gauw twaalf uur.”

„Dat is een goed teken.”

Toen ze thuiskwamen, moest Hein nog eens in alle bijzonderheden vertellen, wat hij die morgen gedaan had. De jongen deed het maar wàt graag.

Hij kwam bijna niet uitgepraat en 't leek wel, alsof hij een maand inplaats van een halve dag op 't kantoor was geweest.

Glimlachend zagen vader en moeder elkander aan. Ze verheugden zich er in, dat het begin zo prettig en zo goed was.

5. VOORUITGANG

Na de eerste dagen was mijnheer De Wit zijn fiets weer gaan gebruiken. Toch ging Hein niet alleen naar huis. Meestal werd hij een eind vergezeld door Henk Bouster en Piet Roem, zijn beide collega's. Altijd hadden de jongens wat te praten. Nu eens over 't kantoor, dan weer over de avondschool. Ze volgden dezelfde lessen.

„Je zult wel gauw aan het machineschrijven moeten beginnen, Hein,” had vader al gezegd.

„Als de jongen het dan maar niet te druk krijgt, man,” zei moeder, toen ze samen over Hein spraken.

„Welnee vrouw, laat hem maar leren. Ten eerste is 't goed voor zijn toekomst en ten tweede is 't veel beter voor hem, dat zijn avonden bezet zijn. Daarbij — hij gaat graag naar de avondschool.”

„Ja, dat is zo,” stemde moeder toe.

„En op 't kantoor zijn ze gelukkig tevreden over hem,” ging vader voort. „Zo af en toe spreek ik mijnheer Van der Laan en die zegt, dat hij geen klachten over Hein heeft. De jongen is vriendelijk en gewillig en begrijpt de dingen vlug. 'k Ben echt dankbaar, dat het zo goed gaat. Toen Hein maar steeds niets kon krijgen, heb

ik me wel eens bezorgd gemaakt."

„Ja, dat doen we maar al te veel, ons bezorgd maken," zei moeder. „Terwijl we toch weten, dat God al onze wegen leidt. En als we tot Hem gaan met al onze moeilijkheden, laat Hij ons nooit beschaamd uitkomen." — Zo gingen de weken en maanden voorbij. Al een half jaar was Hein de Wit nu op 't kantoor van mijnheer Reekers. En 't beviel hem nog steeds even goed. Zowel mijnheer Van der Laan, zijn chef, als mijnheer Reekers waren best over hem tevreden.

Op zekere dag, 't was de laatste van de maand, werd Hein bij mijnheer Reekers geroepen. De jongen schrok. Er zou toch niets wezen? Maar nee, dat kon niet. Zijn werk was in orde. Toch tikte hij met een kloppend hart aan mijnheers deur.

„Binnen," klonk de nu zo welbekende stem.

Hein trad het vertrek in en bleef bij de deur staan wachten.

„Kom eens hier, Hein," zei mijnheer Reekers vriendelijk. En toen de jongen bij het bureau stond, ging hij voort: „Hein, je bent nu een half jaar hier en ik krijg steeds goede berichten over je. Je hebt al aardige vorderingen gemaakt. Daarom heb ik gedacht, je salaris met vijf gulden per maand te verhogen. Heb je daar soms iets op tegen, vriendje?"

Hein kreeg een kleur van blijdschap.

„Ja mijnheer, o — nee mijnheer. Dank u wel."

„Dat dacht ik wel. Ga dan straks maar naar den boekhouder en zeg hem, dat hij je vijf gulden meer mag uitbetalen. En denk er om, Hein, dat ik steeds van je werk op de hoogte gehouden word. Als je zo voortgaat, zal ik zorgen, dat je geregeld opklimt."

„Ja, mijnheer. Dank u wel, mijnheer," zei Hein nog eens. Toen maakte hij dat hij weg kwam.

In de gang kwam hij Henk Bouter tegen.

„Moest je bij „de ouwe" komen?" vroeg Henk verbaasd.

„Waarom?"

„k Zal het je straks wel vertellen,” zei Hein haastig.

„k Heb nu geen tijd.”

„k Zou me anders maar niet zo haasten, de dag komt best om.”

Maar Hein luisterde al niet meer.

Met een vuurrood gezicht nam hij zijn plaats aan zijn lessenaar weer in.

Mijnheer Van der Laan was even afwezig en van die gelegenheid werd gretig gebruik gemaakt.

„Zeker een standje gehad, jog?” zei er een. „Je ziet er uit als een gekookte kreeft.”

„Of een cadeautje,” spotte een ander.

„Nee hoor, ik heb opslag gekregen, vijf gulden per maand,” vertelde Hein, zonder op de plagerijen in te gaan. De bedienden van Hein's afdeling konden het allemaal nogal goed met hem vinden. Ze gunden hem zijn opslag dan ook van harte en hadden er schik in, dat de jongen zo blij was.

Maar toen mijnheer Van der Laan weer binnenkwam, was 't gesprek meteen uit. Ieder boog zich weer over zijn lessenaar.

Mijnheer knikte Hein in 't voorbijgaan vriendelijk toe.

„Goed bericht gehad, hè Hein?”

En vrolijk klonk het antwoord: „Ja, mijnheer.”

Toen Hein die middag bij 't uitgaan van 't kantoor zijn twee collega's ontmoette, herhaalde Henk Bouter direct zijn vraag.

„Jô, waarom moest jij bij „de ouwe” komen?”

„Zeker een uitbrander gehad, net als jij nogal eens krijgt,” lachte Piet Roem.

„Niks hoor,” zei Hein. „k Heb opslag gekregen, lui.”

„Opslag? nu al?” zei Henk boos. „En je bent nog niet eens zo lang op 't kantoor als ik.”

„Dat is je eigen schuld, Henk,” merkte Piet Roem op. „Je bent zo dikwijls te laat. Denk je, dat mijnheer dat niet ziet?”

„Ja jongens, ik geloof, dat mijnheer alles weet,” zei Hein.
„Hij zei tenminste tegen mij, dat hij altijd van mijn werk op de hoogte gehouden wordt.”

„'t Kan me niks schelen,” deed Henk onverschillig.

„Hoeveel opslag heb je, Hein?” vroeg Piet.

„Vijf gulden per maand.”

„Dan heb je nu net zoveel als ik,” zei Piet. „Je boft toch wel, hoor, dat je al zo gauw opslag hebt gekregen.”

„En ik vind het een gemene streek van de ouwe,” viel Henk uit. „Ik ben er langer dan Hein, en al kom ik nu eens een keer vijf minuten te laat, daarom kon hij mij toch ook wel meer geven?”

„Ga het vragen,” ried Hein. „Of durf je dat niet?”

„'k Durf best, maar ik doe het niet. Laat 'm rijk worden met zijn vijf gulden,” zei Henk nijdig.

Onderwijl waren de jongens aan het punt gekomen, waar hun wegen uiteen gingen. Zonder groeten liep Henk weg, terwijl Piet met een „tot vanavond, lui,” afscheid nam. Toen Hein thuiskwam, zag moeder dadelijk dat er iets bijzonders was.

„Wat kijk je blij, Hein. Is er wat?”

„'k Heb opslag gekregen, Moeder, raad eens hoeveel?”

„Opslag, jongen? Dat is gauw. Ja, hoe zal ik dat nu weten? Een rijksdaalder?”

„Nee Moeder, vijf gulden. Vindt u het niet fijn?”

„Ja Hein, ik ben er blij om. Niet alleen om het geld, maar ook omdat mijnheer tevreden over je is.”

„Ja Moeder, en mijnheer heeft gezegd, dat als ik goed mijn best blijf doen, ik geregeld mag opklimmen.”

Moeder legde Hein haar hand op de schouder.

„'k Ben er blij om, jongen,” herhaalde ze nog eens.

Vader kwam die middag later thuis dan Hein.

Drukke werkzaamheden hadden hem opgehouden.

Maar nauwelijks was hij in de gang, of Hein stooft op hem af.

„Weet u 't al, Vader? 'k Heb vijf gulden opslag.”

„Nee Hein, ik wist het nog niet. Maar ik ben er niet minder blij om, jongen.”

„Vader,” zei moeder 's avonds, toen Hein naar de avondschool was, „vader, hoe zou je het vinden als we die vijf gulden, die Hein meer heeft gekregen, eens apart voor hem bewaarden?”

„Had je er dan een bedoeling mee?”

„Ja, misschien zouden we dan na een poosje een fiets voor hem kunnen kopen. Wat denk je er van?”

„Ja vrouw, als je het geld niet nodig hebt, dan vind ik het best.”

„Och, nodig,” herhaalde moeder. „'k Zou het natuurlijk best kunnen gebruiken. Maar weet je, dit is nu toch een meevaller. Jij had toch ook niet gedacht dat hij het eerste jaar meer zou krijgen. En 'k vind het toch ook wel prettig, nu hij zo goed zijn best doet, hem eens een beetje te belonen. 't Is ook meteen een aanmoediging voor hem, vind je ook niet?”

„Ik heb er niets op tegen, Moeder. Ga je gang maar.”

„En dan zullen we het hem straks ook meteen maar zeggen, hè?”

„Ben je zó verlangend om een blij gezicht te zien?”

„Ja, plaag maar,” lachte moeder. „Je vindt het evengoed prettig om je jongen te verrassen.”

Toen Hein thuiskwam hield moeder hem een busje voor.

„Raad eens wat hier in zit, Hein?”

„'k Weet het niet, Moeder. Hoe kan ik dat nu raden?”

Moeder rammelde een beetje met het busje.

„Geld!” riep Hein.

„Ja, geld, maar wat voor geld?”

„Dat weet ik heus niet, Moeder. Zeg u het maar.”

„Hier zitten de vijf gulden in, die jij meer hebt gekregen,” zei moeder plechtig. „En iedere maand zullen we er vijf gulden bij doen, net zolang tot er genoeg is om . . . om een fiets voor jou te kopen. Ho jongen, laat me toch los, ik stik haast.”

Hein was, zo groot als hij was, zijn moeder om de hals

gevloegen. Hoe kon je nou bij zo'n verrassing ook kalm blijven?

„Dan ga ik er van mijn zakgeld bijsparen, Moeder, des te gauwer heb ik mijn fiets.”

6. AFGUNST

Zeg Hein,” zei moeder, „verbeeld ik het me, of ga je tegenwoordig minder met Henk Bouter om? Ik hoor je maar steeds over Piet Roem, maar Henk noem je haast niet meer. En 'k dacht nog wel, dat jullie zulke grote vrienden waren?”

„Ach ja, Moeder, eerst was Henk ook echt aardig. Maar wat hem tegenwoordig scheelt, weet ik niet. Hij is zo onvriendelijk als wat.”

„Tegen Piet ook, of tegen jou alleen?” vroeg vader.

„Nou, hij is tegen Piet wel aardiger dan tegen mij, Vader. Maar zoals vroeger is hij toch niet meer.”

„Hoe zou dat dan komen?” vroeg moeder. „Hebben jullie ruzie gehad?”

„Nee Moeder, helemaal niet.”

„Dan is 't misschien maar een voorbijgaande gril van hem,” meende moeder.

Hein gaf geen antwoord. 't Zou hem een zorg zijn, wat die Henk deed. Zoals 't nu ging was 't een vervelende boel, dat wist hij wel.

Toen Hein even de kamer uit was, zei vader: „'k Begrijp wel zo'n beetje waar de schoen wringt met dien Henk Bouter. Hij werkt op mijn afdeling. Maar er mankeert nogal eens wat aan zijn werk. Steeds heeft de chef aanmerkingen op hem. Daarom heeft hij, toen Hein laatst opslag heeft gekregen, geen verhoging gehad, hoewel hij al langer dan Hein op de zaak is. En daarom, denk ik, dat hij Hein nu niet goed meer zetten kan.”

„Zo,” zei moeder, „zit dat er tussen? Gelukkig maar, dat

ze niet op één afdeling werken, want dan zou 't nog moeilijker zijn voor Hein.

„Ja, dat is wel zo,” stemde vader toe. „Maar waarom zo'n jongen toch niet beter oppast, hè? 't Zou toch veel beter voor zijn toekomst zijn. Als het niet anders wordt, zal hij best de langste tijd op het kantoor geweest zijn.”

„Jongen, schiet toch op,” zei juffrouw Bouter diezelfde middag tegen Henk. „'t Is bij tweeën, je kunt vast niet op tijd op de zaak zijn.”

„Zeker voor die vijf minuten,” bromde Henk. „'k Ben 's avonds ook wel eens te laat.”

Juffrouw Bouter zuchtte.

Ze had Henk al zo dikwijls voorgehouden, dat hij het op die manier nooit ver brengen kon. En dat het toch zijn plicht was om zijn werk nauwgezet te verrichten. Maar 't gaf allemaal niets.

Inmiddels had Henk haastig zijn jas aangetrokken en stapte met een „dag moeder” de deur uit.

Hij schrok, toen hij buiten op de electricische klok keek. Dat het al zó laat was, had hij niet gedacht. Terstond zette hij het op een lopen. Maar dat kon toch niet verhinderen, dat het tien over twee was, toen hij het kantoor bereikte. Tot overmaat van ramp stond mijnheer Reekers in de vestibule met den portier te praten.

Mijnheer zei niets, maar terwijl Henk zijn pet afnam, keek hij op zijn horloge. Toen Henk op zijn afdeling kwam, had hij eerst een standje van zijn chef in ontvangst te nemen. Daar was de jongen echter al aan gewoon. Onverschillig liet hij de woorden langs zich heengaan. Dat mijnheer Reekers hem gezien had, dat was veel erger. Want stellig zou mijnheer het er niet bij laten.

Henk had goed gezien.

Nadat hij een uurtje gewerkt had, kwam er een boodschap, dat Henk Bouter bij mijnheer Reekers moest komen.

Met kloppend hart begaf de jongen zich naar het privé-kantoor.

Mijnheer zou hem toch niet wegsturen? Want dat zou toch wel heel erg zijn.

„Je begrijpt zeker wel, waarvoor ik je hier laat komen, Henk,” begon mijnheer streng.

„Ja, mijnheer.”

„k Heb je al herhaaldelijk gewaarschuwd,” ging mijnheer voort. „Niet alleen voor je te laat komen, maar ook wat je werk aangaat. Zelden gebeurt het, dat daar geen aanmerkingen op te maken zijn. Kijk eens,” en mijnheer legde een paar vellen papier voor hem neer, „kijk eens, dat is werk van Hein de Wit. Ziet het jouwe er ooit zo uit?

En toch is die jongen na jou op het kantoor gekomen. k Wil je wel zeggen, dat mijn geduld met je opraakt. Als t niet was om je moeder, dan stuurde ik je weg. Nu wil ik je echter nog één kans geven. Van vandaag af moet je werk beter worden en te laat komen uitgesloten zijn. Jongen,” en ernstig keek mijnheer Henk aan, „jongen, doe toch je best. Bedenk toch, dat je later voor je moeder moet zorgen. En hoe zal je dat ooit kunnen doen, als je nu niet flink leert werken?”

Henk keek voor zich. Was hij beschaamd?

Mijnheer wist het niet, doch hij hoopte het.

„Ga nu maar, Henk,” zei hij, „en als ik je weer hier roep, laat het dan zijn, omdat ik je opslag kan geven.”

Stil verliet Henk het privé-kantoor en zocht zijn plaats weer op.

t Leek toch wel, alsof mijnheers ernstige woorden enige indruk op hem gemaakt hadden.

Het verdere van die middag werkte hij goed, en zijn chef hoopte, dat hij nu toch eens zijn best zou gaan doen.

Als de jongen wilde, zou het ook heus wel gaan.

Doch toen Henk bij t uitgaan van t kantoor Piet Roem en Hein de Wit ontmoette, kwam zijn boosheid weer boven.

t Was hun schuld eigenlijk, dat mijnheer altijd zo op hem

vitte. Vooral sinds die Hein op de zaak werkte, was er altijd wat. O, hij kon dien jongen eigenlijk niet uitstaan. „Ga je mee, Henk?” vroeg Piet. „Nee, dank je. Mijn gezelschap is lang niet goed genoeg voor jullie. Ga maar alleen.”

7. DAT ZAL IK HEM BETAALD ZETTEN

„Hein de Wit.”

„Ja mijnheer.”

„Hier is een quitantie, die de wisselloper vanmorgen te weinig heeft meegenomen. Hij is echter op vandaag afgetekend. Wil jij hem even gaan ontvangen?”

„Jawel, mijnheer. Waar moet ik heen?”

„Naar de firma Overschie op de Breestraat. Je moet er vóór twaalf uur zijn, denk je er om? 't Kan nog net.”

„Ja, mijnheer. 'k Zal direct gaan. Hoeveel is het?”

„Honderd en vijf gulden. Pas goed op je geld, hoor.”

„Ja zeker, mijnheer.”

Even later liep Hein door de zonnige straten. Hè, wat was het heerlijk buiten. Mijnheer mocht hem gerust eens meer een boodschap laten doen. Hij liep wel graag op straat. Jammer, dat de firma Overschie niet verder was. Kijk, hier was het al.

's Woensdags van tien tot twaalf betaaldag, stond er op de deur. O, daarom was er zo'n haast bij die quitantie. Nu, hij was goed op tijd, hoor. 't Was nog bijna kwart voor twaalf.

Hein stapte het kantoor binnen, maar zag al dadelijk, dat hij nog even geduld moest hebben. Er waren verschillende mensen vóór hem. Maar eindelijk was hij toch aan de beurt. Hij kwam voor het loket en presenteerde zijn quitantie.

„Je bent toch zeker de laatste?” bromde de bediende achter het loket, „'t is op slag van twaalfen.”

„Ja mijnheer, maar ik was om kwart voor twaalf al hier,” antwoordde Hein.

„Och, dat kan ook wel,” zei de man iets vriendelijker, „’t was erg druk vanmorgen. Enfin jongen, hier is het geld.”

Hij telde Hein het geld voor.

„Drie van vijf en twintig, een van twintig en een van tien. Gezien?”

„Ja mijnheer, dank u wel,” antwoordde Hein, terwijl hij het geld zorgvuldig wegborg.

Toen hij weer buiten kwam, was het al over twaalfen. Hij mocht zich wel haasten, anders vond hij niemand meer op ’t kantoor. Doch toen hij op de zaak kwam, wenkte de portier hem.

„Mijnheer Van der Laan is naar huis, Hein. Hij kon niet langer wachten. Je moet het geld maar zolang in je lessenaar leggen, heeft hij gezegd.”

„Goed, Jansen,” antwoordde Hein.

Meteen tiep hij door naar zijn afdeling. Hé, wat zag zo’n zaal er vreemd uit, als er niemand was.

Nu, hij zou maar vlug zijn geld wegbergen en dan ook naar huis gaan. ’t Werd een latertje vandaag, maar dat gaf niet voor een keertje.

Hein stopte het geld in zijn lessenaar. Als hij nu de boekhouder was, dan zou hij een sleutel hebben om zijn lessenaar te sluiten. Och, wat gaf het ook. Behalve Jansen, was er niemand, die wist dat hij geld in zijn lessenaar had, dus zou wel niemand het komen stelen ook.

Een ogenblik later verliet Hein het gebouw.

„Wat ben je laat, jongen,” zei moeder, toen Hein thuis kwam. „Je vader is er al lang.”

„Ja Moeder, ik moest een quitantie ontvangen en op dat kantoor zo lang wachten. Toen ik op de zaak kwam, waren ze allemaal al weg.”

„Dus heb je nu dat geld nog bij je?” vroeg vader.

„Nee Vader, mijnheer Van der Laan had een boodschap

achtergelaten, dat ik het maar zolang in mijn lessenaar moest doen."

„Dat is beter ook," meende vader.

Zonder dat Hein of Jansen het gemerkt hadden, was er iemand getuige geweest van hun kort gesprek.

't Was Henk Bouter.

Sinds hij de laatste terechtwijzing van mijnheer Reekers had ontvangen, was hij zich werkelijk met meer ernst op zijn werk gaan toeleppen. Dit nam echter niet weg, dat hij toch ook nog wel slordig werk maakte.

Dat was ook deze morgen weer gebeurd en mijnheer Kriest, zijn chef, had het gezien.

„Dat blad moet je maar overschrijven, Henk," zei hij, „dat kan ik zo niet inleveren. En dat doe je dan maar na twaalven."

Zo kwam het, dat Henk alleen op zijn afdeling achterbleef, om zijn werk over te maken.

En nu stond hij juist in een van de zijgangen, die op de vestibule uitkwamen, toen Hein met Jansen stond te praten.

Zonder eigenlijk goed te weten waarom, drukte Henk zich tegen de muur, zodat Hein hem niet zien kon. Hij had er niets geen zin in, om dat brave jochie te ontmoeten.

Hij kon het hem nu eenmaal niet vergeven, dat mijnheer hem zijn werk tot voorbeeld had gesteld. Sinds dat ogenblik had hij er steeds over gedacht, hoe hij Hein toch eens een poets kon bakken. Maar — 't moest iets zijn in zijn werk, zodat hij ook eens een uitbrander zou krijgen.

En terwijl Henk nu stond te wachten, om na Hein de zaak te verlaten, schoot hem opeens iets in de gedachte.

Nu, nu had hij een kans, die niet licht weer zou keren. Aanstonds, als Hein weg was, dan zou hij wat van het geld wegstoppen, dat Hein nu in zijn lessenaar deed. Nee, hij zou het natuurlijk niet houden, dat zou stelen zijn. Maar hij zou Hein eens flink laten zoeken en als hij dan zeggen moest, dat hij het geld vermiste, dan zou hij

natuurlijk ook van mijnheer Reekers op zijn kop krijgen. Net goed voor hem.

Hoe Henk het geld weer terug moest geven, daaraan dacht hij op dit ogenblik niet.

Toen Hein het gebouw verlaten had, sloop Henk behoedzaam naar de zaal, waar Hein werkte. Daar, in de hoek, stond zijn lessenaar. Eens even kijken. Hoeveel geld zou er zijn?

O, 't was bankpapier. Vlug nam Henk een van de briefjes. 't Was er een van vijf en twintig. Wacht, hij zou het maar in zijn broekzak stoppen. 't Overige geld legde hij weer precies op 'tzelfde plekje waar hij het gevonden had. En toen verliet hij zo gauw mogelijk de zaak. Toen hij door de vestibule ging, zat Jansen niet in zijn hokje. Dat trof, nu had niemand hem gezien.

8. HET GELD VERMIST

„Ziezo Hein,” zei mijnheer Van der Laan die middag, „draag me nu eerst maar het geld van die quitantie af. Je hebt het toch ontvangen?”

„Ja mijnheer, hier is het.”

Hein overhandigde mijnheer de bankbiljetten en wilde naar zijn plaats teruggaan.

„Wacht even, Hein. 'k Zal het geld eerst natellen.”

Mijnheer telde en telde nog eens.

Toen schudde hij het hoofd.

„'t Klopt niet, Hein. 'k Mis vijf en twintig gulden. Ligt er soms nog wat in je lessenaar?”

„'k Zal even kijken, mijnheer.”

Met een ontsteld gezicht opende Hein zijn lessenaar, keek waar het geld gelegen had, maar vond niets.

„'k Zie niets, mijnheer. Maar hoe kàn dat nu?”

„Ja jongen, dat weet *ik* niet, dat moet jij weten. Kun je je ook herinneren, wat voor geld je ontvangen hebt?”

„Ja mijnheer. Een van tien, een van twintig, en drie van vijf en twintig.”

„Drie van vijf en twintig?” herhaalde mijnheer. „k Heb er hier maar twee. Zoek dan nog maar eens goed.”

Hein haalde zijn hele lessenaar ondersteboven, maar hoe hij ook zocht, hij vond geen bankbiljet.

„Ga dan maar gauw naar de firma Overschie en vraag of je daar soms een briefje hebt laten liggen,” zei mijnheer. Hein schudde het hoofd. Hij wist wel bijna zeker, dat dit niet zo was. Toch ging hij. Maar al spoedig keerde hij onverrichter zake terug.

„Dan heb je het verloren,” besliste mijnheer Van der Laan, „het kan niet anders. Ja jongen, 't spijt me voor jou, maar dat moet ik aan mijnheer Reekers rapporteren.”

Toen mijnheer Van der Laan de zaal verliet, nam Hein plaats aan zijn lessenaar. Maar werken kon hij niet. Al zijn gedachten waren bij het vermiste geld. Hoe kon dat nu toch weg zijn? Verloren had hij het niet, dat wist hij wel zeker.

Toen de chef terugkwam, keek Hein angstig op. Wat zou hij te horen krijgen?

„Je moet bij mijnheer Reekers komen, Hein.”

Met loden schoenen stond de jongen op en ging naar het kantoor van den patroon.

Aarzelend trad hij, nadat mijnheer „binnen” had geroepen, het vertrek in. Zonder mijnheer aan te zien, bleef hij staan.

„Kom eens hier, Hein.”

De jongen kwam nader.

„Dat is niet veel moois wat ik daar zo juist van mijnheer Van der Laan heb vernomen, Hein.”

„Nee mijnheer.”

„'t Spijt me wel voor jou, jongen. Tot nu toe heb ik geen klachten over je gehad. Maar je begrijpt zelf ook wel, dat ik dit niet zo kan laten. Als je geld van de zaak onder je

berusting hebt, dan moet je daar goed voor zorgen en er niets van verliezen."

„'k Heb het niet verloren, mijnheer. 'k Weet het zeker."

„Hoe weet je dat zo zeker? Heb je het geld nageteld eer je het in je lessenaar deed?"

„Nee, mijnheer."

„Zie je wel? Alleen als je dat gedaan had, kon je zeker weten, dat je het niet verloren had. Maar dan zou het ook gestolen zijn. En wie moest dat gedaan hebben? Niemand dan mijnheer Van der Laan en Jansen wisten dat jij geld in je lessenaar had. En geen van beiden acht ik tot diefstal in staat. Nee jongen, je hebt het geld verloren. En natuurlijk moet je nu zelf de schade lijden. 'k Zal iedere maand vijf gulden van je salaris afhouden, net zolang tot de vijf en twintig gulden betaald zijn. Dat is dus vijf maanden. En nu hoop ik, dat dit een les voor je zal zijn, zodat je voortaan beter op je geld zal passen."

Hiermee kon Hein naar zijn plaats terugkeren. Nu was er niemand van de bedienden, die hem plaagde. Ze hadden allemaal medelijden met Hein en lieten hem dit wel merken ook. Voor Hein was het, alsof de middag verder omkroop. Maar eindelijk was het toch zes uur. Zonder op iemand te wachten liep Hein naar huis.

Thea deed hem open, toen hij aanbelde. Maar zonder te groeten liep Hein haar voorbij. In de huiskamer zat vader reeds en moeder was bezig voor hem een kopje thee te schenken.

„Jij ook een kopje, Hein?" vroeg moeder.

Maar de jongen gaf geen antwoord.

Hij liet zich bij de tafel op een stoel vallen en snikte het opeens uit.

Verschrikt kwam moeder naar hem toe.

„Jongen, wat is er? Is er iets gebeurd?"

En toen Hein geen antwoord gaf, vroeg ze: „Weet jij het dan niet, man?"

„Nee vrouw, 'k heb niets gehoord op de zaak. Maar Hein

zal 't ons wel vertellen. Toe jongen, voor de dag er mee.”
Langzamerhand werd Hein wat kalmer.

En toen kwam 't hele verhaal er uit.

„Maar *heb* je het dan niet verloren, Hein?” vroeg vader ten slotte.

„Nee Vader, 'k weet het zeker. 'k Ben veel te voorzichtig met geld.”

„'k Zal er morgen nog wel eens met mijnheer Van der

Laan over spreken," troostte vader. „Maar ja, als het geld niet terechtkomt, dan moet je het toch betalen. Dat is een vaste regel op de zaak."

9. EEN ERNSTIG GESPREK

't Was volop zomer.

Met een verdrietig gezicht stond Hein de Wit op een Zaterdagmiddag voor het raam van de huiskamer. Moeder kwam uit de keuken, waar ze druk bezig was met de zorg voor het eten voor de komende Zondag, even binnen om een kopje thee te drinken.

„Roep jij vader even, Hein? Hij is boven. Dan drinken we met elkander thee. Jij lust toch ook wel een kopje?"

„Jawel, Moeder."

't Klonk niets vrolijk, dat korte antwoord.

Moeder merkte het wel en toen Hein even later met vader binnenkwam, vroeg ze: „Wat heb je toch, Hein? Je kijkt zo somber als wat. Waarom ga je niet eens een poosje naar buiten? 't Is zulk prachtig weer. Je hoeft je vrije middag toch niet binnenshuis door te brengen?"

„Zeker alleen," bromde Hein. „Wat heb ik daar nu aan?"

„Kun je dan niet met Piet Roem of Henk Bouter gaan?"

„Zeker met dien vervelenden knul van Bouter. Die doet alsof hij bang voor me is. Zodra hij me ziet, gaat hij een andere kant op."

„En Piet Roem?"

„Die is met Henk gaan fietsen. Alle jongens hebben ook een fiets, ik alleen niet. Ik moet altijd maar thuis blijven."

„Hoor eens, Hein," zei vader nu, „je bent heel erg ontevreden op 't ogenblik en onbillijk ook. Je weet best hoe het komt, dat je nog geen fiets hebt."

„Ja, dat weet ik wel. 't Komt door dat akelige geld, dat ik niet verloren heb en dat ik toch moet betalen. En nu is er pas tien gulden van betaald. Nu krijg ik van de winter een fiets, als ik er niets meer aan heb."

Vader keek op zijn horloge.

„Pas drie uur? Ik heb zin in een fikse wandeling. En jij, Hein?”

Opeens klaarde het gezicht van den jongen op.

„O ja, Vader, ik ook.”

Moeder knikte hem toe.

„Zie je wel, Hein? 't Valt alweer een beetje mee.”

Voor vader en Hein de deur uitgingen, fluisterde moeder vader in: „Je mag wel eens met Hein praten, man. Hij is in geen goede stemming.”

Met een fijn glimlachje keek vader haar aan. Ze hadden elkander begrepen.

„Ziezo Hein,” zei vader, toen ze op straat liepen, „nu gaan we eerst met een trammetje naar buiten en dan een flink eind lopen.”

„Fijn, Vader.”

De tram was vol. Er was geen gelegenheid tot praten. Maar dat hinderde Hein niet. Hij amuseerde zich door naar buiten te kijken. Eindelijk stopte de tram aan 't eindpunt. Vader en Hein stapten uit, liepen nog een paar stille straten door en waren toen tussen de weilanden.

„Hè, 't ruikt hier veel lekkerder dan in de stad,” zei Hein, terwijl hij met welbehagen de frisse lucht opsnoof.

„Geen wonder,” antwoordde vader. „'t Maakt nogal niet weinig verschil of je tussen de muren of de weilanden zit.”

„Konden we hier maar wonen, hè Vader?”

„Ja jongen, maar dat gaat niet. Wat zouden we een tijd nodig hebben om naar ons kantoor te gaan.”

„We zullen wel gauw vakantie krijgen, hè Vader?”

„Ja Hein, dat zal zolang niet meer duren. Jou eerste vakantie van de zaak, hè? Heb je er nog geen spijt van, dat je op 't kantoor bent gekomen?”

„Nee Vader, dat helemaal niet. Maar. . . .”

„Nu, maar. . . .” moedigde vader aan.

„Och, 'k vind het toch zo vervelend van dat geld. 'k Weet vast, dat ik het niet verloren heb. Wist ik maar wie het

uit mijn lessenaar gehaald heeft, dan. . . ."

„Kalm, kalm wat, Hein,” vermaande vader. „Ik wil je wel geloven, dat je het geld niet verloren hebt. Maar jongen, bewijzen kun je het niet. Daarom mag je ook niemand van diefstal beschuldigen. Denk daaraan.”

„Ja, en dan die vervelende Bouter,” ging Hein wat kalmer voort. „Vroeger hadden we 't leuk met z'n drieën en tegenwoordig ben ik haast altijd alleen.”

„Zijn Piet en Henk dan zulke goede vrienden, Hein?”

„Nee Vader, dat wel niet. Op de avondschool bemoeit Piet zich wel met mij. Maar van 't kantoor gaan Piet en Henk haast altijd samen, omdat ze nu allebei een fiets hebben.”

„Henk heeft hem geloof ik pas, is 't niet, Hein?”

„Ja Vader, hij heeft hem met zijn verjaardag van een oom gekregen. Zijn moeder is veel te arm om hem een fiets te geven.”

„Hein,” begon vader opeens heel ernstig, „Hein, denk je nog wel eens aan 't gesprek dat wij hadden, vlak voor je naar 't kantoor ging?”

Verwonderd keek Hein op.

Wat had dat nu met het fietsen te maken?

„Nee Vader, haast nooit.”

„Dat dacht ik wel, jongen. 'k Heb je toen gezegd, dat je op 't kantoor ook wel eens moeilijkheden zult hebben. En die heb je nu, Hein. Je zit er midden in. Maar zeg, Hein, hoe draag je die moeilijkheden nu? Kunnen degenen, met wie je werkt, nu aan je zien, dat je een Christen wilt zijn? Je zegt: Henk Bouter is zo akelig tegen me. Best. Maar hoe ben jij tegen hem? Kom je hem wel eens vriendelijk tegemoet als hij nors is? En probeer je wel eens of je hem ergens mee kunt helpen?”

In zijn hart moest Hein vader gelijk geven. Nee, hij van zijn kant had nooit iets gedaan om tot een betere verstandhouding te komen. Toch wilde hij dit niet dadelijk toegeven.

„Dat zou hij nog niet eens willen,” bromde hij terug.

„Proberen, Hein, eerst proberen, anders weet je het niet.

En bedenk toch eens, dat Henk eigenlijk zo alleen staat. Een vader, die hem helpen en raden kan, heeft hij niet meer. Broertjes of zusjes evenmin. Wie weet hoe dikwijls die jongen zich eenzaam voelt. En heus, ik geloof, dat je hem met vriendelijkheid zult kunnen winnen. En vriendelijkheid, of beter nog, liefde, is het wat God in de eerste plaats van ons vraagt. Heb God lief boven alles en uw naaste als uzelf. Doe jij dat nu ten opzichte van Henk?"

„Nee Vader, maar” . . .

„Probeer het dan eens, jongen. En als 't niet gaat, en in eigen kracht zal het zeker niet gaan, vraag God dan om je te helpen. Als je dat doet, Hein, als je met al je moeilijkheden tot Hem gaat, dan zul je niet licht in zo'n ontevreden stemming als jij vanmiddag was, komen. Dan zul je veel meer denken aan al de zegen, die God je geeft en er Hem voor danken.”

Op de terugweg was Hein erg stil . . .

Maar vader kon merken, dat hij nadacht.

En 't was een veel vriendelijker jongen, die thuiskwam, dan die was uitgegaan.

10. AFGewezen

Na het gesprek, dat Hein met zijn vader gehouden had, probeerde hij werkelijk om enige toenadering met de „collega's" te krijgen. Met Piet Roem ging dat best. Ach, met Piet was het eigenlijk altijd wel goed geweest. Die stond net zo'n beetje tussen Hein en Henk in. Nu eens bemoeide hij zich meer met Henk en dan weer met Hein. Maar met Henk Bouter schoot Hein niets op. Iedere toenadering van zijn kant werd smalend door Henk afgewezen. Maar op zekere avond, toen de drie jongens op de avondschool waren, was het al heel erg geweest. Ze hadden les in boekhouden. Nu was Hein in dat vak heel

goed. Piet kon ook best mee, maar Henk had nogal moeite om bij te blijven.

„Zeg jongens,” zei Hein bij 't uitgaan der school, „ik heb een fijn plannetje.”

„Laat horen,” beval Piet, terwijl Henk er met een gezicht bij stond van: „het zal wat wezen”.

„Hoe zouden jullie het vinden,” ging Hein voort, „als we voortaan ons huiswerk bij elkaar maakten? Dan zouden

we elkander best wat kunnen helpen en 't werkt vast veel gemakkelijker."

„Hè ja," zei Piet, „dat is leuk. Om de beurt dan. Eerst bij mij, dan bij jou, en dan bij Henk."

„Ik doe niet mee," zei Henk en toen tot Hein: „Je verbeeldt je zeker, dat je zo knap bent, dat je ons wel les kunt geven. Niks hoor."

Meteen keerde hij zich om en ging weg.

Hein zag rood van kwaadheid.

„Nou vraag ik hem nooit meer wat," zei hij. „Al meen je het nog zo goed, 't helpt toch niet."

„Ja, hij schijnt aan jou al bijzonder het land te hebben," gaf Piet toe. „Maar trek je er niks van aan, jô. Laat 'm opvliegen. 't Is nu eenmaal een rare snuiter. En als hij niet mee wil doen, best. Dan doen we het samen."

Toen Hein thuis kwam, was zijn boosheid nog niet gezakt. Nijdig gooide hij zijn tas op een stoel en zei: „Û moet nodig zeggen, dat ik aardig tegen Henk moet zijn, Vader. 't Geeft toch niks. 'k Doe het nooit meer."

Vader legde zijn courant opzij.

„Vertel me eerst maar eens wat er gebeurd is, Hein."

Nu, dat wilde de jongen wel.

In boze woorden vertelde hij van het voorstel, dat hij gedaan had en welk antwoord Henk hem gegeven had.

Toen hij uitverteld was, zei vader: „'t Is niet aardig van Henk, dat is zeker. Maar 't is evenmin goed, dat jij direct je geduld verliest, Hein. Dacht je nu werkelijk, dat je Henk met een eerste poging reeds zou winnen? Nee jongen, daar behoort geduld en liefde toe. Zonder die beiden kom je er nooit."

Hein gaf geen antwoord.

't Was wel waar, wat vader zei. Nou ja, natuurlijk had vader gelijk. Maar 't was toch maar heel erg moeilijk. „Laat 'm opvliegen," had Piet gezegd, en in zijn hart dacht Hein er net eender over.

Henk Bouter was alleen naar huis gegaan. Al had hij dus geen gezelschap om mee te praten, te denken had hij zo-

veel te meer. Die knul, die Hein de Wit toch. Voelde die jongen dan niet, dat hij niets van hem hebben moest? Nu vanmiddag met dat voorstel om samen te werken weer. 't Was toch wel aardig bedacht en hij zou best een beetje hulp kunnen gebruiken. Hij zou 't wel aangenomen hebben ook, als dat andere maar niet gebeurd was, met dat geld. 't Was alles ook heel anders gegaan dan hij zich voorgesteld had. Hij had het geld maar een paar dagen willen houden en het dan weer stilletjes in Hein's lessenaar willen stoppen. Dan zou alles weer in orde geweest zijn. Hein zou gedacht hebben, dat hij niet goed gekeken had en het geld aan mijnheer gegeven hebben. En dan zou de zaak afgelopen zijn geweest.

Met een onrustig kloppend hart was hij die middag naar 't kantoor gegaan. Als mijnheer Reekers zou zeggen, dat Hein het geld gestolen had, dan zou hij diezelfde dag het briefje maar weer in zijn lessenaar stoppen. Maar al spoedig hoorde hij, dat mijnheer Hein niet van diefstal beschuldigde, maar meende, dat Hein het geld verloren had. En toen Piet Roem hem vertelde, dat Hein het van zijn opslag terug moest betalen, toen was er in Henk's hart leedvermaak geweest.

Net goed voor dat brave jochie. Nu zei hij niks. Henk geen opslag, dan Hein ook maar niet. En 't bankbiljet was in een hoekje van Henk's kastje onder wat oude rommel terechtgekomen. Daar zou niemand het vinden. En over een hele poos zou er best wel eens gelegenheid zijn, om 't geld weer in 't kantoor te brengen. Daar behoefde hij zich nu nog geen zorg om te maken. Maar van Hein trok Henk zich hoe langer hoe meer terug. Dat beviel hem heel goed, want telkens als hij bij hem was, moest hij tegen zijn zin toch weer aan 't verstopte geld denken. En 't kon wel ook, want Hein liet zich ook niets aan Henk gelegen liggen. Maar toen Hein enige toenadering begon te tonen, werd het moeilijker.

Nu vanavond ook weer. Maar 't moest immers wel?

Hoe kon hij nou bij Hein komen, om samen met hem te

werken, als hij telkens aan dat geld moest denken?
Nee hoor, hij moest maar op een veilige afstand van hem blijven. Want, wilde hij met hem omgaan, dan zou hij toch eerst alles moeten vertellen.
En dat durfde hij niet. Nee hoor. En hij wilde het niet ook.

11. EEN OVERWINNING

Op zekere middag stond, bij 't uitgaan van 't kantoor, mijnheer De Wit op zijn jongen te wachten. Toen Hein naar buiten kwam, keek hij verwonderd op.

„Wacht u op mij, Vader?”

„Ja Hein, heb je 't nog niet gehoord? Henk Bouter heeft zijn voet verstuikt en was daarom vanmiddag niet op de zaak. De chef heeft mij verzocht om er heen te gaan en eens te informeren of het erg is. Loop je even mee?”

Hein had eerst erg veel zin om „nee” te zeggen. Hij was nog niet goed over Henk's laatste weigering heen. En wat moest hij dan nu bij hem doen? Doch toen hij vaders ernstige blik zag, bedacht hij zich.

„Ja Vader, dat is goed.”

Samen liepen ze voort.

„Hoe is 't gekomen, Vader? Weet u het ook?”

„Nee, 'k weet het niet, jongen. Maar dat zullen we aanstonds wel horen.”

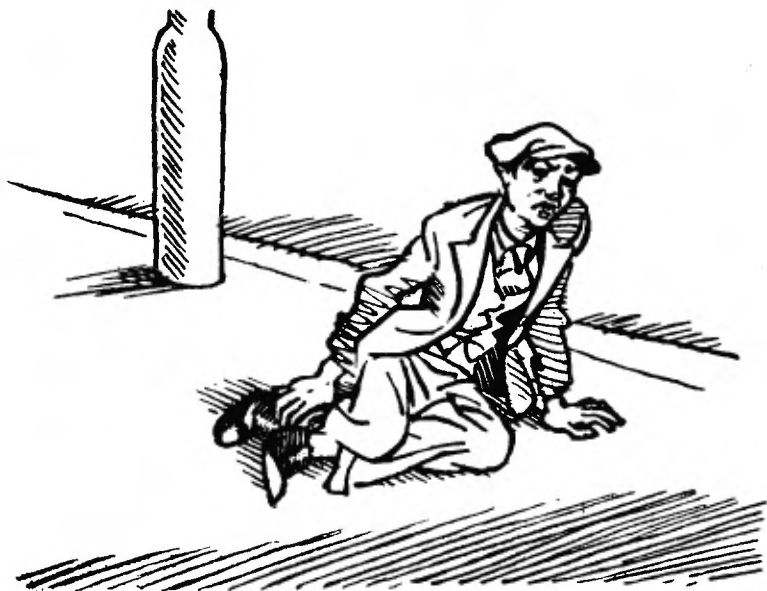
Henk woonde niet zo erg ver van het kantoor af, dus al spoedig hadden vader en Hein het doel bereikt.

Op hun bellen deed juffrouw Bouter open.

Toen ze mijnheer De Wit en Hein zag en hoorde waarvoor ze kwamen, vroeg ze hen vriendelijk om binnen te komen. Achter vader aan, liep Hein de trap op.

Juffrouw Bouter deed een deur voor hen open en daar vonden ze Henk op de divan.

„Zo, zo,” zei mijnheer De Wit. „Wat ga je nu voor kunsten uithalen, Henk? Mijnheer Kriest heeft me gestuurd om

te vragen hoe het met je is. En nu heb ik je „collega” maar meegenomen. Dat vind je zeker wel goed, hè?” Henk zei niet veel. Maar juffrouw Bouter vertelde, hoe het ongeval zich had toegedragen.

„Ja mijnheer, hij is uitgeleden over een bananeschil. Hij kon niet eens meer alleen thuiskomen. De mensen van de straat hebben hem gebracht.”

„Hebt u er een dokter bij, juffrouw?”

„Ja mijnheer, dat moest wel. Henk had zo’n hevige pijn en de voet werd zó dik, dat ik geen raad wist.”

„En wat zegt de dokter?”

„Ja, dat is het nu juist,” klaagde juffrouw Bouter. „Hij moet minstens drie à vier weken rust houden.”

„Nu ja,” merkte mijnheer De Wit op, „dat is natuurlijk niet prettig voor Henk, maar de tijd gaat vlug, moet u

maar denken. En — hij is nog geen eerste boekhouder. 't Kantoor kan het wel even buiten hem stellen."

„Dat begrijp ik wel, mijnheer, maar dat bedoel ik niet. Nu kan Henk al die tijd niet naar de avondschool ook. En hij heeft zijn lessen zo hard nodig.

't Is bijna examen, dat weet u toch? Ik had gehoopt, als hij er door kwam, dat mijnheer Reekers hem dan misschien wat meer loon zou willen geven. Hij heeft nog geen opslag gehad, zolang hij op 't kantoor is. En ik ben weduwe."

Onder dit gesprek had Henk onrustig op de divan liggen draaien.

„Zeg vriendje," zei mijnheer De Wit, „je moet je een beetje kalm houden, hoor. Denk om je heen."

„Ja," klaagde Henk's moeder, „maar 't valt voor hem ook niet mee. 'k Vond juist, dat hij de laatste tijd nogal zijn best deed. Is dat niet zo, mijnheer?"

Mijnheer De Wit was blij, dat hij hier „ja" op kon zeggen. 't Was zo. Er waren de laatste tijd niet zoveel aanmerkingen meer op Henk.

Hein had nog geen woord met Henk gewisseld. Maar terwijl juffrouw Bouter sprak, vlogen er hem allerlei gedachten door 't hoofd.

De lessen, dat vond Henk's moeder dus het ergste en — misschien Henk zelf ook wel. Maar — daar was wel wat aan te doen. Als hij Henk nu telkens eens ging vertellen wat er op school behandeld was. En als hij dan hier bij hem eens zijn huiswerk ging maken. Dan zou Henk best „bij" kunnen blijven, en examen doen. Maar — hij sprak er niet over. Vast niet, hoor. Stel je voor, dat Henk weer eens „nee" zei. Eens had hij zijn hulp afgewezen, nu moest hij ook maar zien dat hij klaar kwam.

't Gesprek tussen vader en juffrouw Bouter was geëindigd. Vader stond op om afscheid te nemen. Hein stond ook op, blij dat hij gaan kon. Maar opeens ontmoette hij vaders ogen.

„Hein, overwin jezelf en bied Henk je hulp aan," dat las

hij in vaders ogen. En hij verstond het nèt zo duidelijk alsof vader de woorden had uitgesproken.

Even nog keek Hein zijn vader aan.

Toen keerde hij zich om.

„Henk,” zei hij, „zal ik je iedere keer komen zeggen wat er op school behandeld is? En zullen we dan samen werken? Misschien kan ik je nog wat helpen.”

Eerst was het, alsof Henk verrast was door dit voorstel. En 't scheen dat hij het blij zou aanvaarden. Maar opeens trok er een schaduw over zijn gezicht. Zou hij het afwijzen?

Als de twee jongens samen waren geweest, zou Henk het vast gedaan hebben. Maar nu durfde hij dat niet. Daarom zei hij kort: „Ja, dat is goed.”

„Goed?” riep juffrouw Bouter, „dat is heerlijk, jongen. Misschien kun je dan nog examen doen. Och mijnheer,” wendde zij zich tot Hein's vader, „neem het hem maar niet kwalijk, dat hij zo weinig zegt. Hij is even blij als ik, hij weet alleen maar niet, hoe hij het tonen moet.”

„Dat geloof ik ook,” zei mijnheer De Wit. „Maar in ieder geval is 't een pracht-oplossing. Ik ga volkomen accoord met het voorstel van mijn zoon, dat begrijpt u.”

Even later vertrokken vader en Hein, nadat alles voor de lessen was afgesproken. Onder herhaalde dankbetuiging liet juffrouw Bouter hen uit.

Toen ze buiten waren, legde vader even zijn hand op Hein's schouder.

„Goed zo, m'n jongen, nu geloof ik, dat je Henk's tegenstand overwinnen zult.”

12. EEN MISLUKTE LES

Op Maandag- en Woensdagavond kreeg Hein zijn lessen op de avondschool. En nu zou hij, zolang Henk niet lopen kon, Dinsdag- en Donderdagavond bij hem gaan werken. Zo was afgesproken en zo gebeurde het ook.

Toen Piet Roem van 't plan hoorde, zei hij: „Je lijkt wel mal, om nu toch naar hem toe te gaan. Toen je 't een poosje geleden vroeg, wou hij niet. Ik zou 't niet doen, dat weet ik wel.”

Toch ging Hein die eerste Dinsdagavond vol moed op weg. Hij had gisteren op de les extra goed geluisterd. 't Zou best gaan om alles met Henk te bespreken.

En 't ging ook wel, tenminste wat Hein betrof. 't Gelukte hem werkelijk om alles duidelijk over te brengen. Doch of Henk nu niet kon of niet wilde begrijpen, 't werk wilde maar niet vlotten. Juffrouw Bouter had de jongens eerst een poos alleen gelaten, doch toen ze dacht dat Hein nu wel op dreef zou zijn, zette ze zich zwijsend met een handwerkje bij hen neer.

Ze merkte echter al spoedig, dat het leren niet ging en tot haar grote verwondering vond ze Henk onrustiger dan Hein.

Ze pakte haar werk weer op en ging er mee naar de keuken. Misschien dat het de jongens toch hinderde als ze binnen zat.

Om halftien liet ze Hein uit, doch ze zag wel aan zijn gezicht, dat hij het niet prettig gevonden had.

„Ging het niet. Hein? Heb ik jullie misschien gestoord door binnen te komen zitten?”

„O nee, juffrouw, dat was het niet. Ik.... ik.... heb toch erg mijn best gedaan.”

„Dat zag ik wel, Hein. 'k Zal straks eens met Henk praten. Misschien heeft hij wel hoofdpijn. Je geeft het toch nog niet op, hoop ik?”

Haar hartelijkheid deed Hein goed.

„Welnee juffrouw,” zei hij opgewekt. „Donderdag kom ik weer als u het goed vindt.”

„Wat graag, He'n. Tot Donderdag dan.”

Peinzend liep juffrouw Bouter de trap weer op. Wat zou het toch zijn met Henk? Ze had bij het bezoek van mijnheer De Wit en Hein ook al opgemerkt, dat de jongen niet erg op zijn gemak was. Maar dat had ze toegeschreven aan de val, die hij die dag gedaan had. Maar nu vanavond was het weer net zo. Henk was bepaald onrustig geweest en daardoor had hij zeker niet kunnen leren.

Na nog even haar handwerk uit de keuken gehaald te hebben, trad juffrouw Bouter de huiskamer weer binnen, vastbesloten om met Henk te spreken.

Hoe ontstelde ze!

Hefstig snikkend, de handen voor de ogen, lag Henk op de divan.

In 'tzelfde ogenblik was zijn moeder bij hem.

„Henk, jongen, waarom huil je zo? Is 't om Hein?”

Even nam Henk zijn handen weg om zijn moeder verwonderd aan te zien.

„Hoe - weet - u - dat?”

„Ik weet niets, Henk. 'k Heb alleen gemerkt, dat het tussen jou en Hein niet in orde is.”

Henk bedekte opnieuw het gelaat met de handen.

„Vertel het me, jongen,” drong moeder aan. „Misschien kan ik je helpen.”

„Nee, niemand kan me helpen.”

„Heb je kwaad gedaan, Henk?”

„Ja, o ja.”

„Dan moet je het bekennen, Henk. Bekennen voor de mensen, maar ook voor God.

Wie zijn zonden belijdt en laat, zal barmhartigheid verkrijgen, Henk.”

Nog even streed Henk met zichzelf. Zolang had hij de zaak verborgen gehouden, zou hij het nu toch vertellen?

Maar 't moest wel. 't Zou immers nooit meer rustig wor-

den in zijn hart, als hij het niet deed.

Wat zei moeder ook weer?

„Wie zijn zonden belijdt en laat, zal barmhartigheid verkrijgen....”

„Henk,” drong moeder zachtjes, „vertel het me. 't Is nu het goede ogenblik.”

„Ik — ik — heb vijf en twintig gulden weggenomen.”

„Wat zeg je, Henk? Heb je geld weggenomen op 't kantoor?”

„Ja, ja Moeder. Van Hein.”

't Duurde een heel poosje voor juffrouw Bouter alles wist. Maar eindelijk had ze toch begrepen, hoe de zaak zich had toegedragen.

Toen zijn moeder bleef zwijgen, keek Henk haar aan.

„Vindt u het heel erg, Moeder?”

„Ja Henk, jij dan niet?”

„Ja, Moeder.”

„'t Is ook heel erg, Henk. Met opzet, om Hein leed te berokkenen, heb je 't geld weggenomen. En je bleef zwijgen, ook al zag je, dat Hein onschuldig gestraft werd. En dat alleen, omdat Hein meer zijn best deed dan jij. Had liever zijn voorbeeld gevolgd. Dat je van plan was om 't geld weer terug te geven, doet aan je schuld niets af. Je toeleg, om Hein leed te doen, is je volkomen gelukt.”

„'k Heb er zo'n spijt van, Moeder.”

„Dat hoop ik, jongen. 'k Hoop dat je oprecht berouw zult hebben, en dat zult tonen ook.”

„Wat moet ik dan doen, Moeder?”

„Weet je dat zelf niet, Henk?”

„Alles aan Hein zeggen, en — en — aan mijnheer Reekers? Maar Hein zal niets meer met me te maken willen hebben en — misschien — jaagt mijnheer — me wel weg.”

„Zou je dat niet verdiend hebben, Henk?”

„Ja, ja Moeder.”

't Antwoord was haast niet te horen. Toch had juffrouw Bouter het verstaan.

Even legde ze haar hand op Henk's hoofd.

„Als je dan werkelijk inziet, hoe verkeerd je gedaan hebt, Henk, bid God dan om vergeving. En dan moet je alles aan mijnheer Reekers en aan Hein zeggen, wat de gevolgen ervan ook mogen zijn. En, jongen, dan zul je ook de kracht ontvangen om dat moeilijke werk te doen.”

Meer zei moeder niet.

Zwijgend maakte ze alles voor de nacht in orde.

Doch toen ze op 't punt stond, de kamer te verlaten, be-

dacht ze zich. Ze liep naar een hoek van 't vertrek en zette de radio aan.

Verwonderd keek Henk naar haar.

„Zet u nu de radio nog aan, Moeder?”

„Ja jongen. 't Is nu toch laat vanavond. Laten we samen naar de Schriftlezing luisteren.”

Nog enkele minuten en daar klonk de stem van den omroeper, die de Schriftlezing aankondigde.

En even later hoorde men in de stille kamer:

„En Jezus ingekomen zijnde, ging door Jericho.

En zie, daar was een man, met name geheten Zacheüs, en deze was een overste der tollenaars en hij was rijk, en hij zocht Jezus te zien wie hij was, en kon niet vanwege de schare, omdat hij klein van persoon was.

En vooruitlopende, klom hij op een wilde vijgeboom, opdat hij hem mocht zien, want Hij zou door die weg voorbijgaan.

En als Jezus aan die plaats kwam, opwaarts ziende, zag Hij hem en zeide tot hem: Zacheüs, haast u en kom af, want ik moet heden in uw huis blijven.

En hij haastte zich en kwam af, en ontving Hem met blijdschap.

En allen die het zagen, murmureerden, zeggende: Hij is tot een zondigen man ingegaan om te herbergen.

En Zacheüs stond en zeide tot den Heere: Zie, de helft van mijn goederen, Heere, geef ik den armen en indien ik iets door bedrog ontvreemd heb, dat geef ik vierdubbel weder.

En Jezus zeide tot hem: Heden is dezen huize zaligheid geschied, nademaal ook deze een zoon Abrahams is.

Want de Zoon des menschen is gekomen om te zoeken en zalig te maken dat verloren was.”

Daarna zong de radio:

Jezus neemt de zondaars aan,
Roept dit troostwoord toe aan allen,

Die van 's levens rechte baan
Op de dwaalweg zijn vervallen.
't Rechte pad leert Hij hen gaan,
Jezus neemt de zondaars aan.

Moeder zette de radio af en ging met een „wel te rusten, Henk” de kamer uit.

Nog lang, nog heel lang bleef Henk die avond wakker. 't Was alsof hij alles wat er op 't kantoor gebeurd was, weer voor zich zag. Maar hoe geheel anders zag hij het nu!

Eindelijk vouwden zich zijn handen.

En stamelend kwam er uit dat onrustige hart een bede om vergeving.

13. HENKS BEKENTENIS

Als tegen een berg zag Henk tegen den Donderdag-avond op. Want dan zou Hein komen. En dan moest hij tonen, dat zijn berouw hem ernst was.

Toen Hein eindelijk bij de divan zat en met het werk wilde beginnen, draaide Henk zich onrustig om.

Met opzet liet juffrouw Bouter hen alleen.

Wat Henk nu te zeggen had, kon het best onder vier ogen gebeuren.

„Zullen we maar met boekhouden beginnen, Henk?” vroeg Hein.

Maar inplaats dat Henk op die vraag antwoord gaf, viel hij opeens met de deur in huis: „Ik — ik — kan niet leren, Hein. Ik — ik moet je eerst wat zeggen. 't Is mijn schuld van die vijf en twintig gulden. Ik — ik heb ze uit je lessenaar gehaald en — en....”

Hein sprong op.

„Heb jij dat bankbiljet, dat mijnheer dacht dat ik verloren was, uit mijn lessenaar gehaald? En wat heb je er mee gedaan?”

„Weggestopt. Hier is het.”

Wild griste Hein het biljet uit Henk's handen.

Hij hakkelde van boosheid.

„En — en — waar — waarom deed je dat, zeg?”

„Ik wou, dat jij ook eens een standje van mijnheer kreeg,”
zei Henk duidelijk, maar zacht.

Nu had Hein's woede haar toppunt bereikt.

„Zo, wou je dat? Nou, ik zeg je, dat het een gemene
streek is. En waarom liet je alles maar zo blijven? Je had
best gehoord dat ik het terug moest betalen.”

„Ik durfde niet, Hein.”

„Lafaard,” beet de jongen hem toe, „je bent een echte lafaard.”

„k Heb er spijt van, Hein. Wil je het mij vergeven?”

Maar Hein luisterde al niet meer.

Hij greep zijn boeken, zijn jas en pet, en zonder meer één woord te spreken, liep hij de trap af en de deur uit, die met een harde slag achter hem dichtviel.

Verschrikt kwam juffrouw Bouter binnen.

„Waar is Hein?”

Met angstige ogen zag Henk haar aan.

„Weggelopen, Moeder. Hij is zo vreselijk kwaad.”

„Heb je hem alles gezegd?”

„Ja Moeder.”

„Dan is 't goed, Henk. Laten we nu de uitkomst aan God overlaten. Hij kan Hein's hart tot vrede neigen.”

Woedend was Hein thuisgekomen.

„Ben je daar nu al?” wilde moeder vragen. Maar ze kon de zin niet eens afmaken.

Met boze woorden vertelde de jongen, wat er bij Henk was voorgevallen.

Doch toen zijn ouders bleven zwijgen, vroeg hij: „Zegt u er niet eens wat van?”

„Ja Hein,” zei vader, „wij willen wel wat zeggen, maar ik geloof, dat jij te boos bent om te luisteren.”

„Dat kunt u makkelijk zeggen,” mokte Hein, „maar 't is toch maar een in-gemene streek. Natuurlijk word je dan woedend.”

„Weet je ook, waarom Henk het je verteld heeft, jongen?”

„Ja, hij zei, dat hij er zo'n spijt van had. Maar daar koop ik niets voor.”

„Nee, jij hebt die moeilijke bekentenis van Henk met een vlaag van woede beantwoord. Was dat een goed antwoord, Hein?”

Toen Hein bleef zwijgen, ging vader voort:

„Kun jij het tellen, Hein, hoe vaak wij verkeerde dingen

doen? En — als we dan met berouw tot God gaan, worden wij dan in toorn ontvangen? 'k Begrijp wel, dat het je eerst moeilijk viel, maar toch moet je Henk vergeven, jongen. Hoe zou je zelf om vergeving kunnen bidden, als je weigerde om Henk te vergeven?"

Nog altijd gaf Hein geen antwoord. Maar de tranen, die in zijn ogen sprongen, en die hij met de mouw van zijn jas haastig afveegde, bewezen dat zijn boosheid gezakt was.

„Willen we samen bidden, Hein?"

„Ja Vader."

De volgende avond trok Hein, zonder iets te zeggen, zijn jas aan.

Even een snelle blik van vader en moeder.

„Waar ga je heen, Hein?"

„Naar Henk, Vader."

„Daar ben ik blij om, jongen."

Juffrouw Bouter zei niets, toen ze hem binnenliet, maar haar gezicht wees uit, hoe blij ze was.

Een hoogrood bedekte Henks gelaat, toen hij zag, wie er binnenkwam.

Hein trad op de divan toe.

„Ik ben niet kwaad meer," zei hij eenvoudig. „Willen we nu gaan leren?"

Sprakeloos keek Henk naar Hein.

Hij had gedacht, dat Hein nooit meer naar hem zou omzien. En daar kwam hij nu zo maar zeggen, dat alles weer goed was. En alsof er niets gebeurd was, wilde hij hem weer met zijn lessen gaan helpen.

„Dank je wel, Hein," stamelde hij ten slotte. „Zodra ik weer op de zaak kom, zal ik alles aan mijnheer Reekers zeggen."

Toen juffrouw Bouter een poosje later met een kopje thee binnenkwam, zaten de jongens druk te werken. Maar aan de gezichten zag ze wel, dat alles in orde was.

14. DOOR MOEILIJKHEDEN HEEN

Henk behoefde niet te wachten tot hij beter was om alles aan mijnheer Reekers te zeggen. Hein's vader had den directeur te spreken gevraagd en hem toen alles meegedeeld.

Mijnheer Reekers keek heel ernstig, toen hij alles gehoord had.

„Zo,” zei hij toen, „dat is een ernstig geval. 'k Heb veel zin om dat jonge mens niet meer terug te nemen.”

Maar mijnheer De Wit had het voor Henk opgenomen.

„Mijnheer,” zei hij, „stuur u nu vooral den jongen niet weg. Hij heeft er groot berouw van. Uit eigen beweging heeft hij Hein alles bekend en met de twee jongens is het nu weer in orde. Geef u nu Henk nog een kans. 'k Geloof, dat hij veel geleerd heeft.”

„'k Zal eens naar hem toegaan,” zei mijnheer Reekers.

„Daar doet u goed aan, mijnheer. Henk verlangt ook tegenover u zijn schuld te bekennen.”

Door Hein wist Henk al spoedig van 't plan van den directeur.

Toch steeg hem, toen mijnheer Reekers op een middag onverwachts bij hem binnenkwam, een gloeiende blos naar 't gelaat.

Mijnheer begon met te vragen hoe het Henk ging. Werd zijn voet al wat beter?

Maar hij merkte ook wel, dat de jongen haast te onrustig was om te antwoorden en opeens zei hij toen:

„Jij hebt me, geloof ik, wat te vertellen, is 't niet, Henk?”

Toen de jongen het zich zó gemakkelijk gemaakt zag, was het, alsof er een pak van zijn hart viel.

En meteen begon hij.

Toen hij uitverteld was, vroeg mijnheer:

„En wat moet ik nu met je doen? Je wegsturen?”

Henk boog het hoofd. Hij wist het, dat had hij volkomen verdiend.

Mijnheer Reekers stak hem de hand toe.

„Nee Henk, ik stuur je niet weg. Je moogt blijven. Grijp deze kans nu met beide handen aan. En tracht in Gods kracht een goed werker te worden. Zo zul je eens de steun van je moeder zijn.”

Henks hart was te vol om te spreken.

Mijnheer zag het wel en stond op om afscheid te nemen. Toen juffrouw Bouter hem uitliet, hoorde hij van haar, hoe Hein en Henk nu samen werkten. Ze hoopte, dat Henk op die manier toch nog examen zou kunnen doen.

„Flink zo,” zei mijnheer, „laat ze maar leren.”

„Ja,” dacht juffrouw Bouter, terwijl ze weer naar boven liep, „maar leren doe je niet alleen op school. Mijn jongen heeft op zijn divan ook heel moeilijke lessen gehad. Maar gelukkig, hij heeft ze geleerd.”

't Was enige weken later.

Opgewonden kwam Hein de Wit 's avonds thuis.

„En?” vroegen vader en moeder tegelijk.

„Geslaagd, voor alle vakken,” klonk Hein's vrolijk antwoord.

„En Henk?”

„Ook geslaagd, Moeder, en Piet ook. Maar van hem dacht ik het wel.”

„En van Henk valt het mee? Maar die heeft de laatste tijd toch ook erg zijn best gedaan, hè?”

„Ja hoor, Vader. Dat zeiden de leraars ook.”

Terwijl moeder en Hein nog over 't examen bleven praten, ging vader de kamer uit.

„Hein!” riep hij even later, „kom eens hier!”

„Waar is vader?” vroeg Hein.

„In 't zijkamertje, Hein,” antwoordde moeder, terwijl een raadselachtig glimlachje over haar gezicht trok.

Even later stond Hein bij zijn vader. Moeder was hem gevolgd, maar daar lette hij niet op.

„Kijk eens, Hein,” zei vader, terwijl hij een groot laken wegtrok, „hier heb ik wat voor je.”

„Wat is dat?” vroeg Hein verbaasd.

„Een fiets. Zie je dat niet?”

„Is die voor mij?”

„Ja Hein, die is voor jou. 'k Hoop tenminste, dat je hem hebben wilt.”

„Ja, daar zult ú bang voor zijn,” lachte Hein.

En toen opgewonden: „Nu heb ik hem toch nog voor de vakantie. Is dat even fijn?”

„Dat is het, Hein. We zullen maar hopen, dat we menig tochtje samen zullen maken, hè?”

Toen Hein die avond in bed lag, duurde het lang eer hij de slaap kon vatten.

In gedachten ging alles wat er de laatste tijd gebeurd was, nog eens aan hem voorbij.

Er waren veel moeilijkheden geweest, o ja. Maar 't was zoals vader gezegd had:

„Als je met je moeilijkheden tot God gaat, dan helpt Hij je er door.”

INHOUD

	Blz.
1. Hein de Wit	7
2. Geplaatst	11
3. Een fijne middag	15
4. Een goed begin	18
5. Vooruitgang	21
6. Afgunst	26
7. Dàt zal ik hem betaald zetten ..	29
8. Het geld vermist	33
9. Een ernstig gesprek	37
10. Afgewezen	40
11. Een overwinning	44
12. Een mislukte les	48
13. Henks bekentenis	53
14. Door moeilijkheden heen	57